

Dossier de premsa

Narcís Comadira
Obres amb arbres (i altres vegetals)

Josep Subirà-Puig
Subirà Puig, fill dels arbres

Jordi Fornas i Joan Pedragosa
Portes i flèxums

22 de gener-26 abril de 2015
Espais Volart i Volart 2

FUNDACIÓ
VILA CASAS

La Fundació Vila Casas presenta als mitjans de comunicació les noves exposicions temporals dedicades a Narcís Comadira, Josep Subirà-Puig i Jordi Fornas i Joan Pedragosa, on la natura, les construccions de l'home i els universos mitològics i existencials, són els temes centrals.

Obres amb arbres (i altres vegetals), Narcís Comadira

Narcís Comadira (Girona, 1942) és un creador de naturalesa eclèctica que ha despuntat com a poeta, dramaturg, compositor, crític literari o curador d'art. La seva obra es troba dominada per un tarannà serè i vitalista que introdueix notes d'un colorisme intens pròpies de la transavantguarda. Des dels anys seixanta fins a l'actualitat, Narcís Comadira no ha deixat de pintar, tot i que la seva producció va abandonar la figuració cap a la dècada dels setanta i sembla apuntar cap a

la síntesi de les formes i la tendència a l'abstracció, en una línia constructivista que el connecta amb l'obra de Cézanne.

En el transcurs dels anys que separen els seixanta dels setanta, Comadira ha anat perdent la curiositat que un altre moment li havia despertat la figuració humana, per un art centrat en la natura. La captació d'aquest entorn deshumanitzat però vital —els arbres, les plantes, les muntanyes, el cel, els núvols, els rius — d'inspiració naïf esdevenen paisatges que alternen, també, les línies sinuoses amb el

joc de volums geomètrics i l'encontre amb els plans i les diagonals. La poètica d'aquesta natura vigorosa troba un contrapunt en l'obra de l'artista: les construccions arquitectòniques projectades per la mà de l'home —edificis, balconades, ponts— trenquen l'espai orgànic amb la seva simetria exacta i precisa; el volum rigorosament matemàtic, davant les ondulacions accidentals del terreny natural.

Els motius artístics de les obres de Narcís Comadira configuren una iconografia única d'universos idealitzats i espais destinats a la contemplació. *Obres amb arbres (i altres vegetals)*, comissariada per Glòria Bosch, fa dels arbres els grans protagonistes de la pintura. Estàtics, llargs i geomètrics, indiquen el pas de les estacions i dominen les composicions, retallant-se en la blavor intensa del cel; aquest, potser el segon motiu més recurrent de l'artista. Muntanyes i núvols, la terra ferma i la fragilitat de l'atmosfera, són els dos pols entre els quals es desplega el tema pictòric.

Com Cézanne en la seva etapa més característica, Comadira se centra en la captació de l'ànima geomètrica que es troba a les formes naturals, mitjançant la simplificació dels elements a objectes primaris: el quadrat d'un safareig per rentar-hi la roba, l'escorça-columna clàssica d'alguns arbres, els triangles de les muntanyes i de les teulades de les cases o, ja sense subtileses, una conjunció d'aquestes formes essencials com a empremtes del passat a la composició *Paisatge amb ruïnes* (1999).

L'exposició acull, a banda de l'obra pictòrica que comprèn treballs elaborats entre la dècada dels 70 i l'actualitat, una sèrie de més de quinze obres en pastel sobre paper, d'altres realitzades en guaix sobre paper i el contrapunt de quatre natures mortes i dues pintures de pinzellada realista.

La proposta de l'Espai Volart es complementa amb dues activitats fruit del conveni de col·laboració entre el TNC i la Fundació Vila Casas –la primera de les quals tindrà lloc a l'Espai Volart amb una taula rodona que comptarà amb la participació de Xavier Albertí, director del TNC, Glòria Bosch, directora d'art de la Fundació Vila Casas,

Francesc Artigau, pintor i amic de Comadira, i l'artista. La segona activitat tindrà lloc al Museu Can Framis un cop inaugurada al TNC l'obra *L'hort de les Oliveres* –amb guió de Comadira i sota la direcció de Xavier Albertí– i possibilitarà seguir un diàleg entre el dramaturg i l'artista del fons. Així mateix, el dia 2 de març tindrà lloc la 3a trobada del Cicle opinió Quiral Art que compta, entre d'altres, amb Josep Ramoneda com a moderador.

Narcís Comadira (Girona, 1942)

Dades biogràfiques

Dedicat sobretot al conreu de la poesia, Narcís Comadira ha publicat *La febre freda*, dins *Cinc poetes de Girona* (1965), i *Papers privats* (1969). El recull *La llibertat i el terror. Poesia 1970-1980* (1981) aplega *Amich de plor...* (1970), *El verd jardí* (1972), *Un passeig pels bulevards ardents* (1974), *Les ciutats* (1976), *Desdesig* (1976), *Terra natal* (1978) i *Àlbum de família* (1980). Posteriorment ha publicat els reculls *Enigma* (1985, Premis de la Crítica Serra d'Or i de la Generalitat de Catalunya), *En quarantena* (1990, Lletra d'Or, Premi Ciutat de Barcelona i Premio de la Crítica 1991), l'antologia *Somnis i runa* (1992), *Usdefruit* (1995), *Lírica lleugera* (2000), *L'art de la fuga* (2002) i el volum *Formes de l'ombra* (2002) que reuneix tota la seva obra poètica publicada fins llavors. Posteriorment, ha publicat *Llast* (2007) i *Lent* (2012). És també autor dels llibres de prosa *Girona. Matèria i memòria* (1989), *Fórmules magistrals* (1997, segona edició 2011), *Sense escut* (1998), *L'ànima dels poetes* (2002), *Camins d'Itàlia* (2005), *Forma i prejudici* (2006), *Dies de França* (2008), *Les paraules alades* (2011) i *Marques de foc* (2012). Recentment, ha aparegut tota la seva poesia reunida en un volum: *Poesia 1966-2012* (2014). Com a traductor de poesia és autor d'una extensa antologia de *Poesia italiana* (1985) i de *Poesia italiana contemporània* (1990), i, sobretot, ha traduït els *Cants*, de Giacomo Leopardi (2004, Premi Ciutat de Barcelona de Traducció), així com, en col·laboració amb Joan Ferrer, *Càntic dels Càntics de Salomó* (2013).

El 1991 s'inicià com a dramaturg amb *La vida perdurable* (1991, Premi de la Crítica Serra d'Or i de la Crítica teatral de Barcelona), obra a la qual havia precedit la peça curta *Neva* (1990), després seguien *L'hora dels adéus* (1995), *El dia dels morts. Un oratori per a Josep Pla* (1997), *Pinsans i caderneres* (text per a un espectacle de Xavier Albertí) i *Al cel. Un oratori per a Jacint Verdaguer* (2009). L'estrena de la seva darrera obra, *L'Hort de les Oliveres (una òpera de Catalunya)*, està programada al Teatre Nacional de Catalunya la temporada 2014-15. Per al teatre ha traduït De Filippo, Molière, Txèkhov, Pasolini, Pirandello, Vercors i Goldoni. La seva obra *La vida perdurable*, ha estat traduïda al francès i publicada per Éditions de l'Amandier (París 2005). Va ser representada a París, Théâtre du Lucernaire, amb el títol de *La Vie éternelle*, dirigida per François Joxe, el setembre de 2007. També, el mateix director la va portar al Festival d'Avinyó de 2008.

Com a pintor, és autor del mural *Poi s'ascese nel foco che li affina*, al vestíbul de la Facultat de lletres de la Universitat de Girona, i del tríptic *Elogi de la pedra de Girona* a l'escala de l'alcaldia de l'Ajuntament de la mateixa ciutat. La seva exposició *Comadira. Cinquanta anys de pintura. Una antologia*, ha tingut lloc al Museu de Montserrat i al Museu d'Art i a la Fundació Fita, de Girona, del juny de 2010 al gener de 2011.

Exposicions individuals i altres activitats plàstiques dels últims trenta anys:

1986. Galeria Eude. Barcelona. *Pintures i dibuixos*
Sala La Gabella. Museu Etnològic del Montseny. Arbúcies. *Pintura*
1987. Museu d'Història de Girona. *Vint anys de pintura*. Retrospectiva.
Galleria Guglielmina Grilli, Cassino, Itàlia. *Natura e Architettura*.
1988. Croquis, Girona. *Dibuixos*.
1989. Tecno, Girona. *Set pintures grans*.
Galeria Expoart, Girona. *Pintura*.
Realització del *Tríptic en elogi de la pedra de Girona*. Escala de
l'Alcaldia, Ajuntament de Girona.
1990. Sala Vayreda, Barcelona. *Pintura*.
1991. Castell de Peralada. *Pintura*.
Sala Municipal d'Exposicions, Pineda de Mar. *Pintura*.
1992. Sales Municipals d'Exposicions, Girona. *Pintura i dibuix*.
1993. Realització del mural *Paisatge amb ruïna*, Can Ponç Xic, Sant Feliu de
Buixalleu.
Realització del mural *Poi s'ascosse nel foco che li affina*, Facultat de
Lletres de la Universitat de Girona.
1994. Sala Maragall, Barcelona. *Dibuixos*.
1995. Sala Parés, Barcelona. *Pintura*.
Realització d'un mural i un sostre al Consultori oftalmològic Tarrús
Bozal, Girona.
Galeria Expoart, Girona. *Pintura*.
Croquis, Girona. *Dibuixos*.
1996. Aula de Lletres, Barcelona. *Pintura*.
Realització del cartell del Festival Internacional de Teatre de Sitges.
1997. Teatre Metropol, Tarragona. *Natura i arquitectura*.
Realització del cartell per al festival Temporada Alta, de Girona.
Escenografia per a *El dia dels morts*. Mercat de les flors, Barcelona.

1998. Cartell de la festa major de Vilanova i la Geltrú.
Església de Sant Nicolau, Girona. *Un tapís, esbossos, pintures i dibuixos.*
1999. Sala Municipal d'exposicions, Pineda de Mar. *Espais: pintura.*
Escenografia per al concert de Mercè Capdevila. Festival Internacional de Música Contemporània, Alacant.
Edició de la carpeta *Homenatge*, amb quatre serigrafies i quatre poemes. Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya.
Edició d'una serigrafia: *Construcció* per a la Fundació Joan Maragall.
Disseny d'una safata ceràmica per a la botiga de La Pedrera. Caixa de Catalunya, Barcelona.
2000. Cal Ble, Igualada. *Natures mortes: pintura i dibuix*
El Bistrot, Hotel Barceló-Sants, Barcelona. *Dibuixos de cuina*
Galeria Expoart, Girona. *Pintura*
2001. Sala Maragall. Barcelona. *Pintura i dibuix*
2002. Intervenció plàstica a la façana del Teatre Municipal de Roses.
2003. Sales Municipals. Begur. *Pintura*
2005. Edició d'una serigrafia per a GISA.
2006. Il·lustració de la publicació de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.
2007. Cartell de la Setmana de Poesia. Ajuntament de Barcelona.
Sala Maragall, Barcelona, *Pintura*
2008. Intervenció plàstica a la façana de l'edifici de despatxos del Parc Tecnològic de la UdG
- 2010-11. *Cinquanta anys de pintura. Una antologia.* Museu de Montserrat, Museu d'Art de Girona, Fundació Fita, Girona.
- 2012-13. *37 menús per a un àpat de Nadal.* Fundació Fita..
2015. *Obres amb arbres (i altres vegetals).* Exposició retrospectiva, antològica i temàtica.
Espai Volart. Fundació Vila-Casas. Barcelona

Obres a museus i col·leccions públiques:

Museu d'Art. Girona
Museu d'Història de la Ciutat. Girona
Museu de Montserrat
Fundació Vila Casas. Barcelona
Fundació Fita. Girona
Institut d'Estudis Catalans. Barcelona
Ajuntament de Girona
Universitat de Girona
Col·lecció La Caixa
Col·legi d'advocats. Girona
Col·legi d'Aparelladors. Girona
Ateneu barcelonès. Barcelona

Obra pública:

Tríptic en elogi de la pedra de Girona. Ajuntament de Girona
Poi s'ascosse nel foco che li affina. Facultat de Lletres. Universitat de Girona
Intervenció a la façana del Teatre Municipal de Roses
Intervenció a la façana de l'edifici de despatxos del Parc Tecnològic. Girona

**Obres en aquesta
exposició:**

Arbres

(sense data)

Acrílica sobre fusta

11x13,5 cm

Flors a la terrassa

1970

Tintaxinesa i guaix sobre paper

21x30 cm

Girona

1970

Guaix sobre paper

13x14 cm

Pluja al jardí

1970

Oli sobre tela

81x100 cm

Pluja al jardí

1970

Guaix sobre paper

30,5x31 cm

Pluja al jardí

1970

Tinta xinesa sobre paper

20,5x25,5 cm

Reflex d'un arbre

1972

Acrílica sobre paper

70x50 cm

Susanna i els vells

1974

Acrílica sobre tela

73x92 cm

El sentinella del polvorí

1975

Acrílica sobre contraplacat

60x60 cm

En un jaç de ginesta

1975

Acrílica sobre cartró

56x60 cm

La mort de Narcís

1975

Acrílica sobre tela

92x73 cm

Això no és una fruitera

1976

Acrílica sobre contraplacat

102x83 cm

Fruitera verda

1976

Acrílica sobre tela

100x81 cm

Natura viva

1976

Llapis sobre paper

23,5x33 cm

Planta desnerida

1978

Acrílica sobre tela

116x89 cm

Ombres

1880

Acrílica sobre tela

116x89 cm

Dos arbres

1986

Guaix sobre paper

23x22,5 cm

Dos arbres

1986

Guaix sobre paper

23x22,5 cm

Paisatge

1986-87

Acrílica sobre tela

116x89 cm

Mallorca

1989

Guaix sobre paper

17x18 cm

Altes muntanyes del no-res

1990

Acrílica sobre tela

130x195 cm

Paisatge

1990

Llapis de colors sobre paper

25x35 cm

Paisatge amb ruïna

1990

Acrílica sobre tela

150x150 cm

Paisatge d'estiu

1990

Acrílica sobre tela

146x114 cm

Arbres i ombres

1991

Acrílica sobre tela

97x130 cm

Muntanya del XIII

1991

Acrílica sobre tela

97x 30 cm

Paisatge de Mallorca

1991

Acrílica sobre tela

80x80 cm

Penya-segat amb bardisses

1992

Acrílica sobre tela

60x73 cm

Forma i arbust

1993

Acrílica sobre tela

130x162 cm

Arbres i sotabosc

1994

Carbonet sobre paper

75x98 cm

Paisatge

1994

Acrílica sobre tela

130x130 cm

Esbós

1995

Llapis sobre paper

14x18 cm

Tríptic d'una exposició a la Sala París

1995

Llibre d'homenatge a J.M. Nadal i Modest Prats

1996

Cartell *Temporada Alta*

1997

Casa en construcció

1999

Guaix sobre paper

50x70 cm

Paisatge amb ruïnes

1999

Acrílica sobre tela

130x162 cm

Dos arbres i un núvol

2000

Acrílica sobre paper

100x70 cm

Paisatge

2001

Acrílica sobre tela

146x114 cm

Safareig

2001

Acrílica sobre tela

89x116 cm

Safareig

2001

Acrílica sobre tela

116x89 cm

Paradís portàtil III

2003

Acrílica sobre tela

50x50 cm

Nadala

2004

Serigrafia

Paisatge adolescent

2004

Acrílica sobre tela

130x97 cm

Paisatge petit

2004

Acrílica sobre tela

54x65 cm

Arbre

2005

Acrílica sobre tela

80x80 cm

Paisatge gris

2005

Acrílica sobre paper

51x65 cm

Fragment (paisatge de pintura)

2006-10

Acrílica sobre tela

114x146 cm

Grisos

2007

Acrílica sobre tela

81x100 cm

Programa de *La setmana de la poesia*

2007

Traços (1, 2, 3 i 4)

2011

Tinta xinesa sobre paper

20x29 cm

Arbre marginal / Arbustos

2012

Tinta xinesa sobre paper

25x17,5 cm

Núvol i arbre

2013

Pastel sobre cartró

42,5x30 cm

Tres núvols i tres oliveres

2013

Pastel sobre paper

20,5x32,5 cm

Paisatge

2013

Pastel sobre paper

20x29,5 cm

Suite blava

2013-14

Pastel i guaix sobre paper

35x49 cm

Negre

2014

Pastel sobre paper

35x49 cm

Roig

2014

Pastel sobre paper

35x49 cm

Esbós per a un retaule

2014

Guaix sobre paper

80x80 cm

Retaule d'arbres

2014

Guaix sobre paper

140x150 cm

Retaule blau

2014

Guaix sobre paper

105x100 cm

Retaule negre

2014

Guaix sobre paper

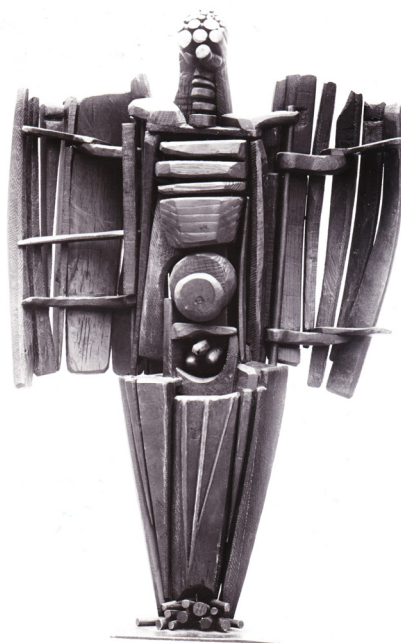
105x100 cm

Subirà-Puig, fill dels arbres, Josep Subirà-Puig

Josep Subirà-Puig (Barcelona, 1925) és l'autor d'una producció escultòrica melancòlica i tràgica, dominada per una actitud existencialista que es sotmet al determinisme natural de la condició humana. El principal mitjà d'expressió d'aquesta poètica de l'afflicció és la fusta; un material humil destinat a les construccions dels homes i de gran durabilitat, que ofereix calidesa en la seva combustió.

L'obra de l'autor, més coneguda a França que dins les nostres fronteres, configura un univers mitològic de ressons mítics i al·legòrics poblat d'al·lusions clàssiques a Ícar o el cavall de Troia, però també de les figures del solitari o l'orador. El comissari de la mostra, Àlex Mitrani, situa la serenitat dels personatges subiranians al costat dels *kouros* antics i en remarca el seu *hieratisme eloqüent* —en un oxímoron brillant—, que potser és el seu gest de conformitat davant de temps de sotrac i desconcert.

Aquests “homes-símbol”, tal i com els defineix Mitrani, són lliures. No pertanyen a cap corrent artístic en concret i a uns quants

alhora; ocupen el present, però invoquen el passat i, a l'últim, combinen lirisme amb severitat. Els “homes-símbol” interpel·len l'espectador sobre la condició humana i mostren un anhel de transcendència

Subirà-Puig, fill dels arbres és una exposició és un homenatge a la trajectòria d'aquest escultor en l'obra del qual guerrers, natures mortes, màscares, ocells i gàbies habiten un escenari protagonitzat per la llum que

s'escola entre els nervis corporis i volumètrics que vetllen per un equilibri cosmològic, la prestidigitació i l'expressivitat més elucubrada o introspectiva. Com instruments arcaics de corda, la producció escultòrica de Subirà-Puig juxtaposa ritmes i cadències que s'escolten més enllà d'unes fronteres que separen el món real del subconscient.

Fascinat per la connexió entre els productes humans i la natura, l'univers creatiu que es pot contemplar en aquesta mostra denota una voluntat organicista i primitiva que abasta els orígens artístics de Subirà-Puig, els anys seixanta, i arriba fins a la dècada del segle XXI. La selecció escultòrica concentra l'interès en la recreació de la figura humana com a expressió dels interrogants que assetgen l'home en el transcurs de la seva existència i, així mateix, s'acompanya d'una sèrie de nou gravats que l'artista va concebre per il·lustrar els versos del seu venerat René Char. Poeta de primitiva expressió surrealista i autor de versos carregats d'imatgeria i contingut moral, situà l'ésser humà i la seva transcendència en el nucli de la seva creació literària; un rellevant punt en comú amb l'obra de l'escultor Subirà-Puig.

Subirà-Puig, fill dels arbres revela al visitant un meticulós i respectuós treballar escultòric amb la fusta que, alhora, dota les figures d'una aurèola piadosa i ascètica; l'actitud de contemplació serena del món assenyalada pel crític Àlex Mitrani presenta, així, un component de misticisme i espiritualitat, d'acceptació i resignació davant l'esdevenir còsmic i les indomtables forces naturals que sacsegen l'interior de l'individu.

Josep Subirà-Puig
(Barcelona, 1925)

Dades biogràfiques

Nascut a Barcelona el 28 d'agost de 1925, Josep Subirà-Puig cursà estudis musicals per tradició familiar al Conservatori de Barcelona dirigit per Lluís Millet, però el seu desig de contacte amb les arts plàstiques el conduí a formar-se en Belles Arts a l'Escola Llotja (Barcelona). Ja des de bon inici, l'artista elegí la fusta com a material de creació. Les seves primeres incursions en l'activitat escultòrica van estar acompanyades per noms tan reconeguts com Apel·les Fenosa, Juan Luis Baroja Collet i Enric Monjo.

A partir dels anys cinquanta, Subirà-Puig viatjà a París, Londres i Milà. El 1955 establí definitivament la seva residència a la capital francesa i hi concentrà la seva activitat artística i professional. Allà es retrobà amb Xavier Valls i Josep Maria Garcia-Llort, alhora que endegava una relació de col·laboració amb Apel·les Fenosa. Cap als seixanta, tanmateix, l'escultor realitzà una primera exposició individual en territori català, a la galeria Syra de Barcelona. En aquest temps va consolidar el seu coneixement del treball amb la fusta i aprengué a donar-li l'empremta organicista que dominaria tota la seva obra.

El 1967, un Subirà-Puig més introduït en els ambients artístics parisencs va protagonitzar una exposició a la galeria Cahiers d'Art i entrà en contacte amb René Char, nom il·lustre de la literatura francesa contemporània, que es mostrà captivat per la bellesa de les creacions del català. El 1970, l'escultor il·lustrà amb una sèrie de nou gravats treballs de l'autor.

El 1971 entrà a formar part del comitè director del grup *Jeune Sculpture*, dirigit pel crític Denis Chevalier, i tres anys més tard s'incorporà com a professor associat a la Universitat París I-Panteó-Sorbona. El 1984, el Ministeri de Cultura francès distingí l'escultor amb la distinció de Cavaller de l'Ordre de les Arts i de les Lletres.

El treball de Josep Subirà-Puig també ha rebut el Premi Fundació Elf-Aquitaine (1985) i el Primer Premi Internacional d'Escultura ADAC, de Colliure (1986). Des de finals dels anys seixanta, i fins mitjans dels noranta, Subirà-Puig treballà la intervenció plàstica a l'espai públic i són més d'una vintena les escultures monumentals de l'artista arreu del territori francès i de l'estranger.

Exposicions individuals:

1961. Galeria Syra, Barcelona
1967. Cahiers d'Art, París
1970. Galerie Ariel, regularment de 1970 a 2005
1972. Galerie Noëlla Gest, Saint-Rémy-de-Provence
1975. Les Hauts de Belleville, París
1976. Hôtel Sandelin, Saint-Omer
Musée de Tessé, Le Mans
Maison Pablo Neruda, Arles
Maison de la Culture, Thonon-les-Bains
Maison de la Culture, Saint-Étienne (itinerant)
1977. Club Créteil, Val-de-Marne
Maison de la Culture, Orleans
1978. Galeria Joan Prats, Barcelona
Maison de la Culture, Amiens
Palais des Arts et de la Culture, Brest
1979. Couvent des Cordeliers, Châteauroux
Artcurial, París
1980. Ajuntament de Sainte-Geneviève-des-Bois
1981. Galerie Noëlla Gest, Saint-Rémy-de-Provence
1982. Galerii Riis, Oslo i Trondheim
Centre d'Action Culturelle, Montbéliard
1984. Galerie Suzanne Pons, Canes
1985. Galerie Protée, Tolosa
1986. Galerii Riis, Oslo
Galerie Moderne, Silkeborg
1987. Musée des Augustins, Tolosa
Capella del Castell Reial, Cotlliure

1988. Capella Reial de Santa Àgata (Generalitat de Catalunya), Barcelona
Palacio Sastago, Saragossa
Château Margaut, Talence, Bordeus
1989. Galerie Le Miroir d'Encre, Brussel·les
Galería Jaime Gea, Alacant.
1990. Galeria Génesis, Barcelona
Centre Contemporain de Mont-de-Marsan
Musée d'Art et d'Histoire, Colombes
Musée de Brunoy
1992. Maison des Arts, Laon
1996. Galeria Les Punxes, Barcelona
Musée Goya, Castres
Collégiale St Pierre, Avallon
1997. Fundación Arte y Tecnología, Madrid
Musée d'Art Moderne, Troyes
Musée d'Art et d'Histoire, Meudon
1999. Galería Juan Gris, Madrid
Galeria d'Art Pilar Riberaygua, Andorra
2000. Château de Carrouges, Orne
2002. Château de Sedan, Champagne-Ardenne
2003. *René Char et ses alliés substantiels*, Musée Campredon, Isle-sur-la-Sorgue
2004. Museo Pablo Gargallo, Saragossa
2006. Hôtel de ville, Fontenay-sous-Bois
2007. Galerie Guigon, París
2008. Musée d'Art et d'Histoire, Meudon
2010. Musée Goya, Castres
Hotel de ville, Nogent-sur-Seine
2011. Galerie Guigon, París
2015. Fundació Vila Casas, Barcelona

**Obres en aquesta
exposició:**

Crâne (Crani)
1967
Fustes diverses
28x25x35 cm

L'ange de la guerre (L'àngel de la guerra)
1968
Roure
65x25x14 cm

Retour amont (Nou gravats il·lustrant els poemes de René Char)
1970
Xilografies
38x28 cm

Cheval de troyes (Cavall de Troia)
1984
Afzèlia i roure
118x43x74 cm

Expression morandi (Expressió Morandi)
1997
Fustes diverses
51x78x18 cm

Piège aux poissons (Parany de peixos)
1997
Fustes diverses
52x24x20 cm

Petit aquarium (Petit aquari)
2000
Fustes diverses
30x33x24 cm

L'orateur (L'orador)
2003
Afzèlia
69x35x30 cm

Tête gordienne (Testa gordiana)

2003

Contraplacat

36x27x30 cm

Solitaire (Solitari)

2003

Contraplacat

65x15x14 cm

Réverence (Reverència)

2005

Afzèlia

90x34x26 cm

Ecume de feu (Escuma de foc)

2006

Afzèlia

200x90x40 cm

Icare arraché (Ícar arrencat)

2006

Afzèlia

68x28x13 cm

Alternative (Alternativa)

2008

Fustes diverses

70x31x29 cm

Brachycephale (Braquicèfal)

2010

Bronze

26x32x28 cm

Compatriote (Compatriota)

2010

Bronze

54x14x15 cm

Inquisiteur dangereux (Inquisidor perillós)

2012

Bronze

72x15x11 cm

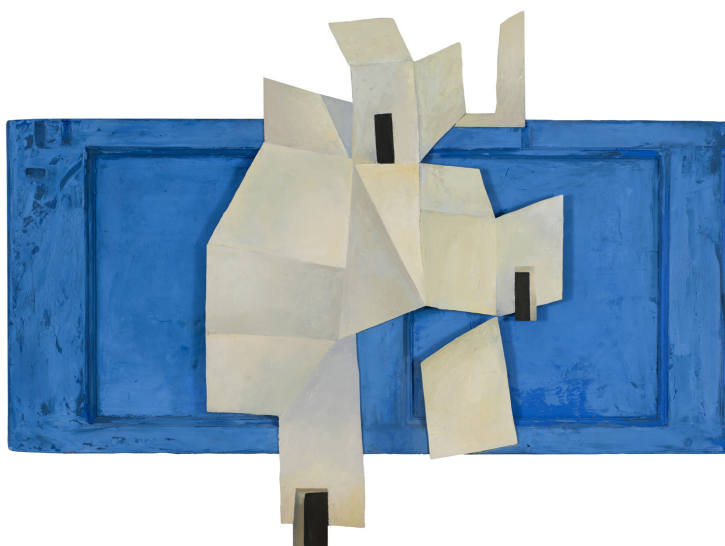
Portes i flèxums, Jordi Fornas i Joan Pedragosa

La mostra que acollirà l'Espai Volart 2 i que té com a curadors Glòria Bosch, directora d'art de la Fundació Vila Casas, i el crític i assagista Julià Guillamon, es planteja com un espai de confluència entre dues de les veus que renovaren, entre els seixanta i els setanta, el llenguatge de la plàstica i el volum des de la disciplina del disseny gràfic.

Jordi Fornas (Barcelona, 1927-2011) va revolucionar la fisonomia del sector cultural català des de mitjans seixanta fins a la transició, amb els seus dissenys per als discos d'Edigsa, les portades dels llibres d'Edicions 62 i de la col·lecció de novel·la negra "La cua de palla", a més de la revista Serra d'Or. El treball del barceloní creava iconografies que reflectien les tendències artístiques internacionals de moda, amb la combinació de la fotografia, el collage i la tipografia, en composicions sòbries i elegants, bicromàtiques i profundament modernes.

Però Fornas sempre es va considerar, per damunt de tot, un pintor. A la pintura dedicà tota la seva vida, a partir d'una estada decisiva a Eivissa als anys cinquanta, i tot i un petit parèntesi de quinze anys. Sílvia Muñoz d'Imbert, directora del ConCa i autora d'un dels textos del catàleg que acompanya *Portes i flèxums*, destaca l'estètica propera a Picasso i el postcubisme de les seves obres, que són composicions dominades per un fort sentit de l'estructura i una intransigència de la línia que assoleix l'esquematisme.

Sempre atent a les noves manifestacions plàstiques i als trencaments amb el classicisme, Fornas combinà en la seva producció influències constructivistes i dadaïstes o neorrealistes, també les pop i la nova figuració, i connectà el collage amb la fotografia, la pintura i l'*objet trouvé*. La fragmentació d'espais i

personatges és una constant en la seva pintura, que recrea paisatges urbans, arquitectures i altres construccions humanes, a més de demostrar una especial sensibilitat per la figura femenina i les formes geomètriques. Fornas arriba a transgredir el límit físic del llenç en trencar amb la bidimensionalitat dels elements i fer-los escapar dels vèrtexs de la pintura, en un intent d'assolir una naturalesa quasi escultòrica.

Joan Pedragosa (Badalona, 1930-Barcelona, 2005) és l'artífex d'un llenguatge gràfic de regeneració basat en l'equilibri i el moviment aconseguit amb el joc de volums i la superació de l'espai pictòric, fet que el conduí a experimentar amb la tridimensionalitat i acabar abraçant la pràctica de l'escultura. Arran d'una estada a Suïssa, Pedragosa va incorporar a la seva concepció artística les influències formalistes geomètriques, tendents al constructivisme de Malevich, Tatlin i Bill, i evocadores del futurisme.

El dinamisme, l'acceleració, el progrés i la funcionalitat van marcar les línies centrals del treball de Pedragosa en l'àmbit del grafisme, el disseny editorial i la publicitat. Fundador, l'any 1961, de l'Associació de Grafistes del FAD (ADG), guanyà el concurs de cartells de la Fira de Mostres de Barcelona i, en ser a l'estranger, col·laborà amb noms importants de la publicitat i conegué el tipògraf Alfred Thuillard, la influència del qual conduí Pedragosa a crear un alfabet tipogràfic propi (Alfabet Galaxy).

Els anys que separen els cinquanta dels seixanta van ser, per a Pedragosa, molt fructífers quant al seu treball com a renovador del llenguatge gràfic a Catalunya. Els seus treballs d'identitat gràfica per a les companyies Mobba i Fogo es convertiren en icones d'una concepció artística íntimament relacionada amb la racionalitat i el rigor, però sense menystenir la frescor de l'expressivitat.

L'aleshores dissenyador s'internà en el nucli de l'activitat publicitària amb l'establiment del seu estudi al carrer Tuset i connectà les avantguardes europees amb tendències més populars. En aquest període va realitzar treballs per a importants llibres d'art sobre l'obra d'artistes com Picasso o Miró, mostrant així les connexions existents entre el món del disseny i la creació artística. El 1965, Pedragosa, junt amb el crític i comissari Daniel Giralt-Miracle i els dissenyadors Josep Pla-Narbona i Gervasi Gallardo, celebrà la primera exposició de disseny emplaçada en una galeria d'art al territori —4 gràfics, a la sala Gaspar.

Cap als anys noranta, l'atenció del dissenyador es concentrà en l'aspecte de la tridimensionalitat, de primer atorgant volum als seus dissenys de logotips i més endavant elaborant figures geomètriques amb moviment a partir de cartolina, cartró o PVC— les *peces de sobretaula*. El moviment va ser una altra de les constants del seu

treball i aspecte clau en les *escultures de viatge*. Posteriorment, Pedragosa va substituir la lleugeresa d'aquesta producció per una mirada més sòlida envers l'escultura, amb la concepció de peces en acer, bronze i alumini.

Jordi Fornas i Martínez (Barcelona, 1927-2011)

Dades biogràfiques

Fornas es formà a l'Escola de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona. El 1949 rebé una beca d'estudis de la Fundació amicó Cuyàs i féu una estada a la residència de pintors de Granada. Entre el quaranta-nou i mitjans dels cinquanta s'establí a Santa Eulàlia, Eivissa. El 1951 va protagonitzar la seva primera exposició individual, que va tenir lloc a la sala Caralt de Barcelona. Així mateix, exposà a la I Biennal Hispanoamericana, a Madrid, i tres anys més tard acompanyà el pintor Marc Aleu i l'escultor Ramon Isern en una mostra organitzada pel Ministeri d'Afers Estrangers noruec al Museu Nacional d'Oslo.

Entre els anys cinquanta i seixanta, Fornas es dedicà activament a la pintura, participà en els Salons de Maig i d'Octubre, i viatjà a París becat per l'Institut Francès de Barcelona. En tornar, rebé l'encàrrec de decorar l'absis de l'església de Mont-roig, a Terol, i endegà la creació d'una sèrie de pintures murals. En arribar la dècada dels seixanta, però, Jordi Fornas abandonà la pintura i es dedicà al disseny gràfic, tot i que al cap de quinze anys retornà als orígens de la seva tasca artística. En aquest temps, així i tot, es va convertir en el grafista principal d'Edicions 62 i es féu responsable del disseny de les col·leccions *La cua de palla*, *"El cangur"*, *"Llibres a l'abast"* o la Gran Enciclopèdia Catalana.

L'any 1964, i fins a 1995, va ser dissenyador de la revista *Serra d'Or* i de les cobertes de llibres de diverses col·leccions de Publicacions de l'Abadia de Montserrat. També l'any 1964 participà en l'exposició dels Premis Delta ADI/FAD amb un disseny de coberta de la revista *Serra d'Or*. Paral·lelament, i des de 1962, era el màxim responsable del disseny i gran part de les fotografies de la discogràfica Edigsa, plataforma dels intèrprets de la Nova Cançó.

El 1994, Fornas tornà a prendre els pinzells amb motiu de l'exposició *Els artistes del Cercle Maillol. Homenatge a Pierre Deffontaines (1894-1978)*, comissariada per Arnau Puig i celebrada al Saló del Tinell de Barcelona. L'any 2004 organitzà l'exposició *Taller obert* al seu estudi de Sants, en què presentà més de 300 obres, tot fent un ampli recorregut a través de la seva trajectòria artística.

L'any 2006, Jordi Fornas inaugurà la que esdevindria la seva darrera exposició pública, amb la seva obra més recent, a l'Espai Guinovart d'Agramunt. El 2013, el Museu de Montserrat li dedicà la mostra *Jordi Fornas, pintor*, i avui l'Espai Volart 2 de la Fundació Vila Casas torna a recuperar el seu nom en companyia del també dissenyador Joan Pedragosa.

Darreres exposicions:

1994. *Els artistes del Cercle Maillol. Homenatge a Pierre Deffontaines (1894-1978)*, comissariada per Arnau Puig, al Saló del Tinell, Barcelona.

2004. *Taller obert*, presentació de 300 obres i antologia de la seva trajectòria, estudi privat, Barcelona.

2006. Espai Guinovart d'Agramunt (Lleida).

2013. *Jordi Fornas, pintor*, Museu de Montserrat, Barcelona.

Joan Pedragosa i Domènech
(Badalona, 1930 - Barcelona, 2005)

Dades biogràfiques

Joan Pedragosa estudià dibuix lineal i estètica industrial amb el reconegut Pere Casajoana, i es dedicà a l'activitat del dibuix, el grafisme i el disseny en agències de Publicitat, primer a Barcelona i després en una estada a Suïssa, on també va estar en contacte amb noms prestigiosos del sector. Un dels treballs més reconeguts d'aquest període és la creació de mòduls paraboloides per a L'EMPRESA Riam International en el 43è Comptoir Suisse.

El 1962 tornà a Barcelona i establí un estudi independent a la zona de més concentració d'agències de publicitat de la ciutat, a més de fundar l'Associació de Grafistes del FAD. Influït per les tendències d'avantguarda properes a la reducció geomètrica, captivat per l'arquitectura i la decoració i el rigor de la funcionalitat, donà classes a l'Escola Massana i a Elisava, i prosseguí la seva activitat amb la ideació i el disseny de cartells, packagings, estands, displays i logotips, però també cobertes de llibres dedicats a l'art.

Entrats els anys noranta, Pedragosa va vèncer les limitacions de la bidimensionalitat i va apostar per una major proximitat a l'escultura, amb la concepció, el 1987, d'una sèrie d'estructures de cartró canal dedicades a la tesi cosmològica copernicana i a la curvatura de la línia recta formulada per Einstein. Dos anys més tard va erigir la seva primera escultura de viatge i després les de sobretaula, fetes de làmines de PVC i fibra de vidre.

El 2005 va ser nomenat Membre d'Honor del Col·legi Professional de Disseny Gràfic de Catalunya.

Darreres exposicions:

2002. Presentació de la seva obra escultòrica a Centro Cultural CAJASTUR, amb l'edició d'un important catàleg, *La geometría com a seducción*. La mostra s'enceta a Oviedo i s'itinerà fins a Mieres, Avilés i Gijón.
2003. La seva obra es pot veure al MADI Museum de Dallas (EUA) i en exposicions itinerants a Nàpols i Caserta (Itàlia).
2004. Exposició d'escultures *Llum a les arestes*, al Centre Cultural Fundació Caixa Terrassa (Vallès Occidental, Barcelona).
2006. Homenatge pòstum a ADG-FAD.
Exposició homenatge a EXPOGRÀFIC en el MMB de les Drassanes de Barcelona.
Exposició antològica *Espai sense límits* al Museu de Badalona (Barcelonès).
2009. Exposició d'escultures a Cavas Vilarnau, Sant Sadurni d'Anoia.
2011. Mostra gràfica al MACBA, Barcelona.
2014. Exposició d'escultures *Perfectio Formae* a l'Espai d'Art L'Abadia,

**Obres en aquesta
exposició:**

Construcció/La copa

Jordi Fornas

1985-1994

Acrílic sobre fusta

68x78x6 cm

Habitacle/El somni

Jordi Fornas

1985-1994

Fusta, drap i acrílic

64x90x20 cm

El tango

Jordi Fornas

1994-2004

Fusta, acrílic i oli

170x115x7 cm

Pintura assemblage XIV

Jordi Fornas

1994-2004

Bastidor de fusta i oli

41x50x3 cm

Pintura assemblage XIX

Jordi Fornas

1994-2004

Fusta, acrílic i oli

45x73x3 cm

Paisatge urbà i marc de finestra

Jordi Fornas

1994-2004

Fusta i acrílic

160x100x23 cm

Les cases eivissenques

Jordi Fornas

1994-2004

Porticó de fusta, acrílic i oli

80x122x4 cm

Composició interior

Jordi Fornas

1994-2004

Acrílic i oli sobre fusta

70x87x2 cm

Composició amb figures

Jordi Fornas

2001

Acrílic damunt paper encolat sobre fusta

122x202 cm

Biblioteca de Catalunya, Barcelona

Composició amb figures

Jordi Fornas

2001

Acrílic damunt paper encolat sobre fusta

122x202 cm

Biblioteca de Catalunya, Barcelona

Sense títol

Jordi Fornas

2004-11

Acrílic i fusta retallada sobre fusta

80x51x5 cm

Escultura de viatge

Joan Pedragosa

1991

PVC i vareta de fibra de vidre

61x26x20 cm

Anatomic packs

Joan Pedragosa

1995

Cartró acanalat

232x130x40 cm

Horizontal Mobile

Joan Pedragosa

1996

Espai vectorial màx.160 cm

Dina Drom

Joan Pedragosa

1996

Varilla de fibra de vidre i cartolina Fedrigoni

Espai vectorial màxim 180 cm

Rotarys Bauhaus. Disc, triangle i quadrat

Joan Pedragosa

1996

Varilla de fibra de vidre i cartolina Fedrigoni

Espai vectorial màxim 90 cm

Escultures de viatge en PVC

Joan Pedragosa

Finals dels anys 90 - 2003

PVC i fibra de vidre

Women

Joan Pedragosa

2000

Cartró acanalat

220x110 cm

Element constructivista 2

Joan Pedragosa

2002

PVC i vareta de fibra de vidre

24x15x13 cm

Warsawa (1943 - 1944). Homenatge al ghetto

Joan Pedragosa

2003

Acer òxid

28x21x17 cm

Prototip per a *Warsawa* amb cartolina Fedrigoni, 2003

Domus Vesta

Evectus temporaris

Ferre Sub Auras

Joan Pedragosa

2003

Prototips amb cartolina Fedrigoni

Acumen Flexus

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

26x26x17 cm

Aditus Transitus

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

23x20x13 cm

Affingo Sapientissimus

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

16x16,5x14 cm

Alexandrea Acuminis

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

31,5x19,5x13,5 cm

Arcanus Vectis

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

22x21x30 cm

Ascendo Censum

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

27x14x24,5 cm

Cubilia Septentrionis

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

14x11x17 cm

Cum Luna Pariter

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

24,5x23x14 cm

Figuro Coniunctus

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

20x24x17 cm

Fluctus Apertus

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

25,5x9x23 cm

Habilis inclinatio

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

25x13x26 cm

Nodum Flexum

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

35,5x24,5x14 cm

Statio Delineata

Joan Pedragosa

2004

Prototip en fusta de balsa

23x36x23 cm

Arquatum Veneris

Joan Pedragosa

2005

Prototip en fusta de balsa

24,5x18x18 cm

Cubiculum Prominens

Joan Pedragosa

2005

Prototip en fusta de balsa

28x17x27,5 cm

Principium versus Sublato

Joan Pedragosa

2005

Prototip en fusta de balsa

17x41x15 cm

FUNDACIÓ VILA CASAS

Oficines
Carrer Ausiàs Marc, 20, pral.
08010 Barcelona
Tel. 93 481 79 80
fundacio@fundaciovilacasas.com
www.fundaciovilacasas.com

Espai Volart / Volart 2
Carrer Ausiàs Marc, 22
08010 Barcelona
Tel. 93 481 79 85
espaivolart@fundaciovilacasas.com

Can Framis
Carrer Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
Tel. 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

Can Mario
Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
Tel. 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

Palau Solterra
Carrer de l'Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
Tel. 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com